

KLIMAREN ALDE ZUHAITZAK LANDATU BEHAR DIRA... BAINA SITKAKO PINU HUTSEZKO BASO BERRIEK ITO DEZAKETE IRLANDAKO LANDA EREMUA

Irlandak hogeitun urtetan 440 milioi zuhaitz landatu nahi ditu klimaren kontrako borrokan, 2050erako "karbono neutral" izatera iristeko. Urtean 22 milioi zuhaitz landare berri, laurden bat hostozabalak eta beste hiru laurdenak koniferoak. Hori teorian. Praktikan, Sitka izeia deitu koniferoak ikusten dira lur-estali eskualde askotan. Leitrim konderri pobretuan herritarrak ari zaizkio aurre egiten basogintza industrialari.

 PELLO ZUBIRIA KAMINO

Jim McCaffrey 64 urteko baserritar erretretaduna Irlandako Leitrim konderrian bizi da, hiru alditan borrokatu du auzitegietan bere etxea eta inguru guztiak itotzen dituzten pinu-zehazki Sitkako izei-plantazioen kontra; hiruretan galtzaile. "Dirurik banu-esan dio *Irish Times* egunkariari iraillean- Goi Auzitegira eramane nuke apelazioa, baita Europako Auzitegiraino ere. Gure etxea hiru aldetatik inguratzen dute izei ilunok, osorik inguratuko zuten tartean aintzira bat izan ez balitz. Zuhaitzok argia kentzen dizute eta inguruarekiko lotura ebasten. Dagoeneko ezin ditut ikusi auzoa soroan lanean, ez inguruko mendiak, ez hiritik datorren errepidea. Okerrago izango da hamar urte barru, izeioi altuera osora iritsitakoan. Landaketa basation aurka ari naiz ondorengo belaunaldien alde, gure semeak eta honen haurrek baserritan bizitzen jarraitu ahal izan dezaten".

Kazetariak McCaffreyri esan dio Irlandako Gobernuak landaketok sustatzen dituela klimaren beroketaren aurkako borrokan CO₂ emisioak konpentsatzeko mekanismoaren barruan, baina baserritarrak uste du ez duela zerikusirik, hau dena dela "*money, money, money*". Landaketok bizi guztia suntsitzen dute, baita lurzorua ere. Eta zuhaitzak denak batera eraisten hasten direnean, *Armagedon* heldu dela dirudi. Bestalde, Sitkako izeientzako dirulaguntzek kanpoko inbertsiogileak era-

karri dituzte eta bertako baserritarrak lurrik gabe ari dira geratzen.

Irlandak datozen hogeitun urtetan 440 milioi zuhaitz landatu nahi ditu, klimaren kontrako borrokan 2050erako "karbono neutral" izatera iristeko. Europar Batasunean klimaren aferan emaitzarik kaxkarrenak herrialdeak, zuhaitzak ero moduan landatuz konpentsatu nahi du nekazaritza industrialak, klase guztietako trafikoeak, zentral termikoeak eta baita industria digitalak ere gero eta gehiago isurtzen duten CO₂ kopurua. Milioika zuhaitz berri era industrialean landatuak, ahalik eta azkarren haziko direnak, koniferoak ia beti, 30 urteren buruan eraitsita beste hainbestez ordezkatuko direnak, CO₂ kalkuluak hobetuz.

Lur azalera Gipuzkoa baino zerbait txikiagoa izan arren, 32.000 biztanle baizik ez dauzkan Leitrim konderria bilakatu da plantazio estrategia berriaren laborategi, Save Leitrim elkarte-koek ironia mikatzez bataiatu dutena "*a national sacrifice zone*", herrialdearen onerako sakrifikatu beharreko eremua.

Irlandak 1900an bere lurrazalaren %1 baizik ez zeukan basoz hornitua. Europa osoak bezala Irlandak ere mende mendebere oihanak galduak zitu, baina hemen soilketak abiadarik handiena hartu zuen XVIII eta XIX. mendeetan, ingeles kolonialismo betean. XX. mendearen erdi aldean ezarritako sustapen politiken eraginez, gaur Irlan-

dak lurrazalaren %11 dauka zuhaitz osatua, 770.000 hektarea inguru. Klimaren kontrako estrategiarekin, urtero 8.000 hektarea gehiago landatuz lurrazalaren %18ra iristea da asmoa.

"Baina okerreko basoak ari dira landatzen", diote Save Leitrimetik: "Zuhaitzi ilun hotzak, basa bizitza hil, egun argia estali eta jendeak isolatzen dituztenak". *The Guardian* egunkariari esan dio Edwina Guckian taldeko ki-deak: "Itotzekoa da zure inguruan erakitzen duten hesi hil eta iluna". Elkarte saiatzen da inguruko herritarrak berotu eta landaketa berrien baimenak blokeatzen. Zenbait alditan zuzeneko ekintzara ere jo dute, landaketan hasiak ziren makinak geldiaraziz.

CO₂ VERSUS BIODIBERTSITATEA

Picea sitchensis deitzen da erruduna, Sitkako izeia, Ipar Amerikatik ekarritako koniferoa, sekouia gorria eta Douglas izeiaren ondoren koniferoetan altuena, oso azkar hazten dena 50-70 metro -tarteka 100 ere bai- harrapatu arte. Laketzen da, antza, Irlandako klima heze eta ez hotzegian. Gipuzkoa eta Bizkaiko jendeoi ezaguna egiten zaigu kontua, AEBetako San Frantzisko badiatik ekarritako XX. mendean zehar gurean nagusitu zen intsinis pinuaren (*Pinus radiata*) inbasioa beltza oroitarazten digu, eta bide batez baita eukalipto ere (*Eucalyptus globulus*), azken urteotan -pinuak lehenik harrez eta gero ondoz

HIROSHIMA BEZALA.

EUSKALDUNOK ONGI EZAGUTZEN DUGU PINUDIAK 'MATARRASAN' ERAITSITAKOAN GERATZEN DEN SUNTSIKETA. SITKAKO IZEIEN INBASIOA GELDITZEKO ESKATZEN DUTE LEITRIM ESKUALDEAN. ARGAZKIA: SAVE LEITRIM

gaixotu ostean- horien ordez bazter guztietan nagusitzen ari direnak.

Dagoeneko Irlandako zuhaitz guztien erdiak Sitkako izeiak dira, ilara zuzen bezain estuetan pilatuta bete dituzte lehen larre ziren muinoak, behi eta ardiak belardiak, ihesi joandako nekazariak abandonatu zituzten soroak... eta baita legez horrelako landaketariki egitea debekatuta daukaten eremu baxenak ere, padura eta beste.

Industriak maite ditu izei-monolaboreak hainbat erabileratarako: pape-retarako pasta, ohol aglomeratu, palet, eraikuntzarako zur... Eta, gainera -horrara negozio lerro berria- atmosferari karbonoa *jaten* diote. Balia ditzake Dublingo Gobernuak CO₂ isuriak ez gutxitzeaz gain energia berriztagarrietan atzeratuegi joateagatik Europatik erori-

ko litzaizkiokkeen isunak arintzeko.

"We're not anti-trees, we're anti-this" diote Save Leitrimkoek, zuhaitzen kontra ez, *honen* kontra daudela. Eta *hau* zuhaitz exotikoetan oinarritutako monolabore industrial oso bat da, herritarren egunerokotasuna hondatu, ekologia kaltetu eta landa eremuko gizartea hondoratzeko ari dena. Nekazaritazatik bizitzen ahalegintzen diren azken laborariek aparte, beste askok beren lurrak Sitkako izeiz landatzen dituzte... ondoren prezio hobean saltzeko. Eroslerik ez da falta: urrutiko baserri industrialen jabeak beren CO₂ emaitzak berdindu behar dituztenak, paper eta zur industriako konpainiak lur merke gosez dabiltzanak, espekulatzeko dabiltzan inbertsiogileak, eta abar. Sitkako izeia inguruko pole-

mikan, estrategiaren bultzatzaile nagusia den gobernuaren ikerketa batek zioen koniferoen jabe gehienak bertako herritarrak zirela. Save Leitrimen egin behar izan zuen bere ikerketa propioa estatistikak zuzentzeko eta erakusteko, zuhaitzen jabe guztiak behar bezala kontabilizatuz gero, ororen buru pinu ilunen laurdena bakarrik dagoela bertako biztanleen jabegoan, gainerako hiru laurdenak direla edo estatuarenak, edo Irlandako konpainia eta beste lurjabe handienak, edo atzerriko inbertsiogileenak.

"Izeiok sortzen duten baso estu bizi-gabe eta isila heriotza-kondena dira gure herrietzako", dio McCaffrey laborari jubilatuak. "Eta makinek gero baso horiek eraistean dena suntsituta uzten dute. Hiroshima dirudi". ●

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia

T. 943 420 624

info@zinkunegioptika.com

www.zinkunegioptika.com

